Barnahúsið 2014

- ársfrágreiðing um virksemið í Barnahúsinum

Barnaverndarstova Føroya

Apríl 2015

Inngangur

Innan barnaverndararbeiðið koma mál javnan fyri, har heilt serligir førleikar eru fyri neyðini. Hugsað verður her um tey føri, har talan er um harðskap og kynsligan ágang móti børnum og ungfólki. Tá mugu barnavernd, løgregla og lækni upp í leikin, og hetta má gerast í einum munagóðum samstarvi.

Barnahúsið hevur sum endamál at vera ein felags karmur fyri slíkum samstarvi, tá tørvur er á tí. Ásannast kann, at hesin tørvur hevur verið eyðsýndur longu hetta fyrsta árið, ið Barnahúsið hevur verið opið. Avbjóðing okkara er, at umhvørvið í Barnahúsinum støðugt hvílir á einum tryggum grundvølli – við væl skipaðum mannagongdum fyri dagliga arbeiðið, við góðum sambandi millum allar avvarðandi partar og at málini verða avgreidd so skjótt, sum til ber.

Barnahúsið fer á hvørjum ári at skriva frágreiðing um virksemið í undanfarna ári, til tess at geva myndugleikum eins og almenninginum innlit í starvsøkið. Tað er okkara vón, at frágreiðingarnar fara at gera sítt til at lýsa støðuna á ein skynsaman hátt, samstundis sum tað kemur til sjóndar, at føroyska samfelagið ikki á nakran hátt letur harðskap og kynsligan ágang móti børnum og ungum fara aftur við borðinum.

Við tað, at Barnahúsið er skipað eftir sama leisti sum stovnar av sama slagi í Danmark, halda vit tað vera skilagott at savna hagtøl og flokka tey á sama hátt, sum gjørt verður har. Við hesum fer at bera til at gera samanberingar, sum frá líður, ið kunnu vísa støðuna í einum breiðari høpi.

Í Barnahúsinum verða mál tikin upp, tá mett verður, at tey eiga at verða kannað nærri av serkønum fólki. Eyðvitað eru slík mál sera viðkvom, og tískil mugu vit, ið hava ábyrgd, veita trygd fyri, at viðgerðin fer fram á einum so haldgóðum og fakliga dyggum støði, sum til ber.

Oddbjørg Balle
Leiðari á Barnaverndarstovu Føroya

1. Støðið undir virksemi okkara

Í sambandi við, at Barnaverndarlógin var broytt við ársenda 2013, gjørdist Barnahúsið veruleiki. Farið var til verka longu 1. januar 2014 og Barnahúsið hevur sostatt eitt ár á baki. Hildið verður til í leigaðum hølum í Tórshavn, sum eru serliga innrættað til sítt endamál. Málbólkurin er børn og ung, sum eru til og við 17 ár, og familjur teirra.

Arbeitt verður við málum, ið snúgva seg um kynsligan ágang ella annan harðskap móti børnum og ungum. Ágangurin kann vera framdur fyrr í lívinum hjá barninum, ella kann talan vera um nýliga íkomin mál. Yvirskipað er uppgávan at veita barni og familju trygd fyri væl grundaða fakliga viðgerð. Hetta verður gjørt við at samskipa samstarv millum barnaverndir og løgreglu, umframt – eftir ætlan – eisini læknar.

Barnahúsið er innrættað við serligum denti á, at vit kunnu hittast á jøvnum fóti við børnini og tey ungu.

Børn, ung og familjur koma í Barnahúsið eftir áheitan frá barnaverndartænastunum. Familjur kunnu ikki sjálvar venda sær til Barnahúsið.

Fyrsta árið hevur tað tikið sína tíð at fáa gongd á virksemið við at byggja stovnin upp frá grundini av – bæði tá talan er um at útvega sær neyðugu útgerðina, at gera mannagongdir fyri virksemið í húsinum og annars at finna stevnið partanna millum.

Í Barnahúsinum:

- fáa børn ella ungfólk og avvarðandi teirra sálarfrøðiliga kreppuhjálp og kreppuviðgerð
- verður mett um tørvin á læknakanning
- avhoyrir løgreglan børn og ung til og við 12 ára aldur við videoútgerð
- verður mett um framtíðar tørvin hjá barninum ella ungfólkinum á serligum stuðli og serligari viðgerð
- fáa málsviðgerar í barnaverndartænastunum ráð og hjálp til at greiða og greina tørvin á stuðli. Hetta verður alt gjørt sum liður í barnafakligu kanningini sambært § 45 í barnaverndarlógini.

2. Illgruni um ágang móti børnum og ungum

Mál, ið arbeitt verður við, byrja ofta við einum illgruna og tí snúgva upplýsingarnir um virksemi okkara seg um ágang, sum *illgruni* ella ein ávís vitan er um. Løgreglan metir síðan um, hvørt ákæra eigur at verða reist í málinum. Tað kann taka sína tíð, áðrenn dómur møguliga fellur í rættinum. Strikast skal tí undir, at hagtølini í hesi frágreiðing snúgva seg um fólk, ið eru undir illgruna.

Í málum av hesum slagi er tað nú einaferð soleiðis, at próvbyrðan skal lyftast á fullgóðan hátt, hóast umstøðurnar stundum bæði kunnu vera torgreiddar og kámaðar burtur í einum truplum tíðarskeiði hjá lítla barninum. Tískil kann stundum vera ilt at meta um, hvat í roynd og veru kann vera farið fram við barninum.

3. Mál í Barnahúsinum

Tá ein barnaverndartænasta boðar frá um eitt barn, har illgruni er reistur um kynsligan ágang ella annan harðskap, verður eitt mál stovnað í Barnahúsinum.

Tá eitt mál verður skrásett sum *virkið*, merkir hetta, at arbeitt verður við málinum. Tá endaligt samráð er hildið um málið og ein frágreiðing er skrivað til avvarðandi barnaverndartænastu, verður málið skrásett sum *endað*.

Eitt mál verður skrásett fyri hvørt barnið, men eitt barn kann telja upp til fleiri ferðir í hagtalsskipanini, um sama barnið aftur verður fyri ágangi, og tískil aftur gerst eitt mál í Barnahúsinum.

4. Ráðgeving

Ráðgeving í sambandi við Barnahúsið verður eisini skrásett. Talan er vanliga um barnaverndartænastur, sum spyrja seg fyri í førum, har illgruni – ella beinleiðis vitan – er um ágang móti einum barni. Tá er umráðandi at fáa greiðu á, um málið skal viðgerast í Barnahúsinum ella ikki.

Serliga hetta fyrsta árið, ið Barnahúsið hevur verið virkið, hevur ráðgevandi virksemið verið av stórum týdningi, tí talan er um eitt fakøki, ið hevur sínar serligu uppgávur. Tey mál, ið verða viðgjørd í Barnahúsinum, byggja - sum frammanundan nevnt – á ta fortreyt, at løgreglan og eftir ætlan eisini lækni saman við avvarðandi barna-verndartænastu hava tørv á at greina íkomin mál um kynsligan ágang ella annan harðskap *í felag*. Um eitt mál ikki fevnir um eina slíka felags eftirkanning, er talan um vanlig barnaverndarmál, ið Barnahúsið ikki hevur lut í.

.

5. Tal av málum

Barnahúsmál	29
Endað mál	20
Ráðgevingarmál	20

6. Slag av ágangi í málum, sum eru endað

Harðskapur	7 (4 dreingir og 3 gentur)
Kynsligur ágangur	10 (5 dreingir og 5 gentur)
Bæði harðskapur og kynsligur ágangur	3 (2 dreingir og 1 genta)

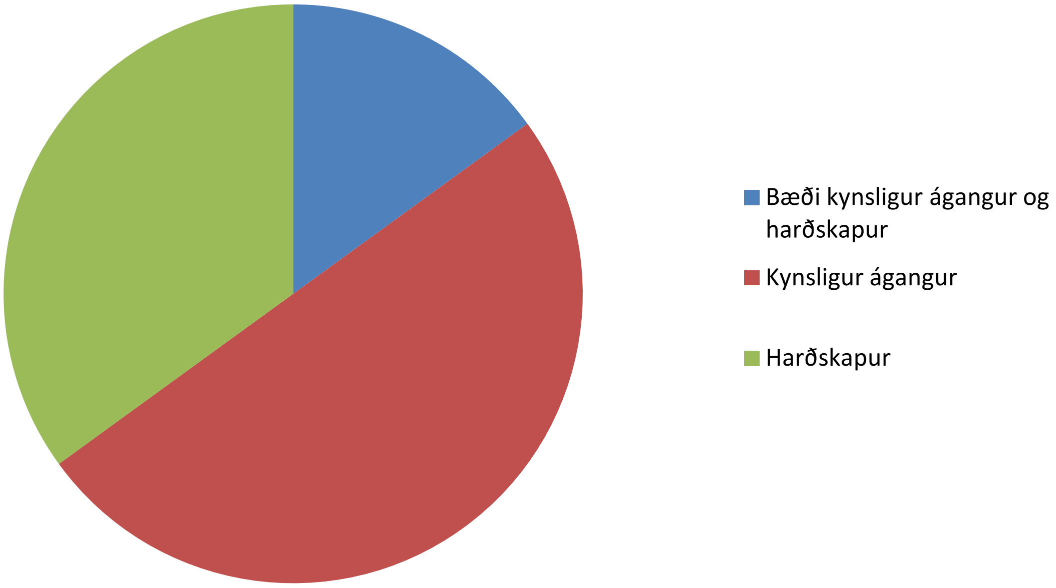

Nærri um harðskap

- Lúsingur ella brestur
- Sløg ella spark
- Sligin við onkrum luti
- Kvørkratak
- Brunamerki ella brunasár
- Rykk
- Hóttanir við vápni
- Hóttanir um harðskap
- Sæð harðskap

Nærri um kynsligan ágang, sum er brot sambært ásetingum í revsilógini

- Samlega við børn, ið eru yngri enn 15 ár
- Annað kynsligt samband enn samlega (gjøgnum munn, baktarmsop, ymiskt stappað í skeið og baktarmsop)
- Blygdanarskemd (nektan, kávan, lúran, skendsk/ur í orð og tal)
- Keyp av kynsligum tænastum frá barni ella unglingi, ið er yngri enn 18 ár
- Mynda- ella filmsupptøka av barni ella unglingi, ið er yngri enn 18 ár
- Skemman í sambandi við KT (umvegis internetið ella fartelefon)
- Annar kynsligur ágangur

Nærri lýsing av býti viðvíkjandi harðskapi:

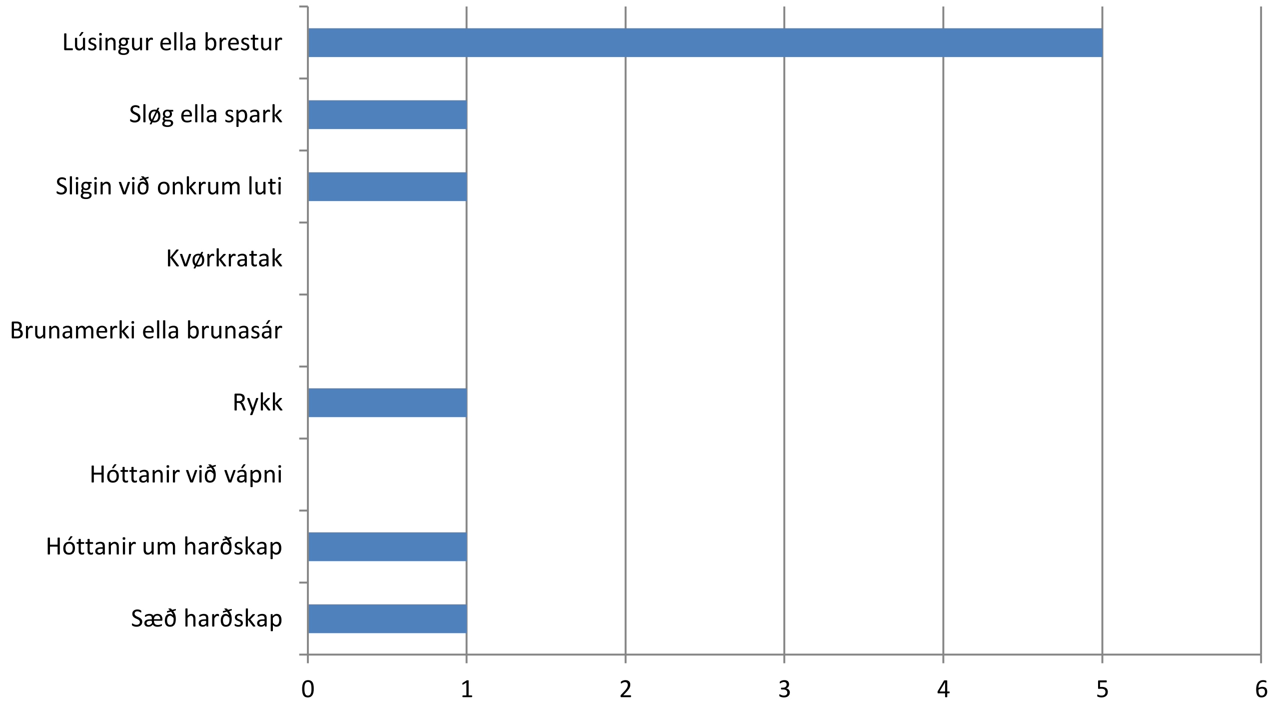

Nærri lýsing av býti viðvíkjandi kynsligum ágangi:

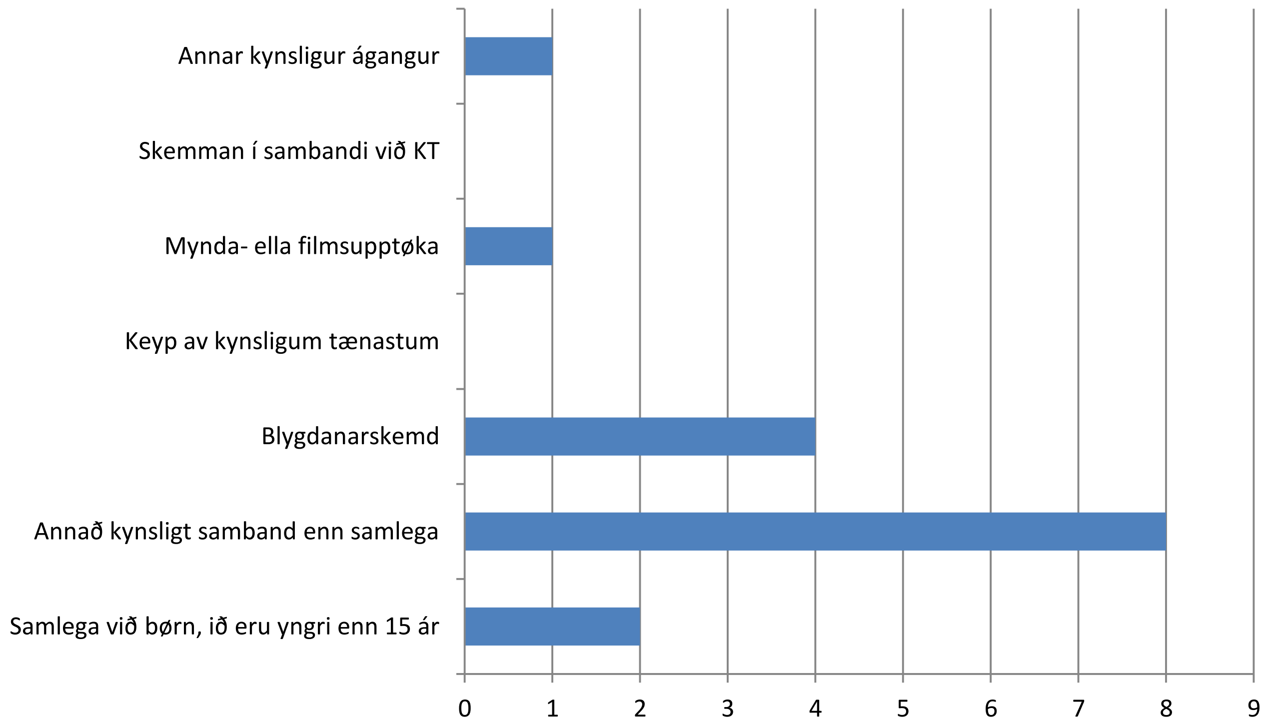

7. Mál, ið eru kannað og endað í Barnahúsinum. Kyns- og aldursbýti

Kyn:

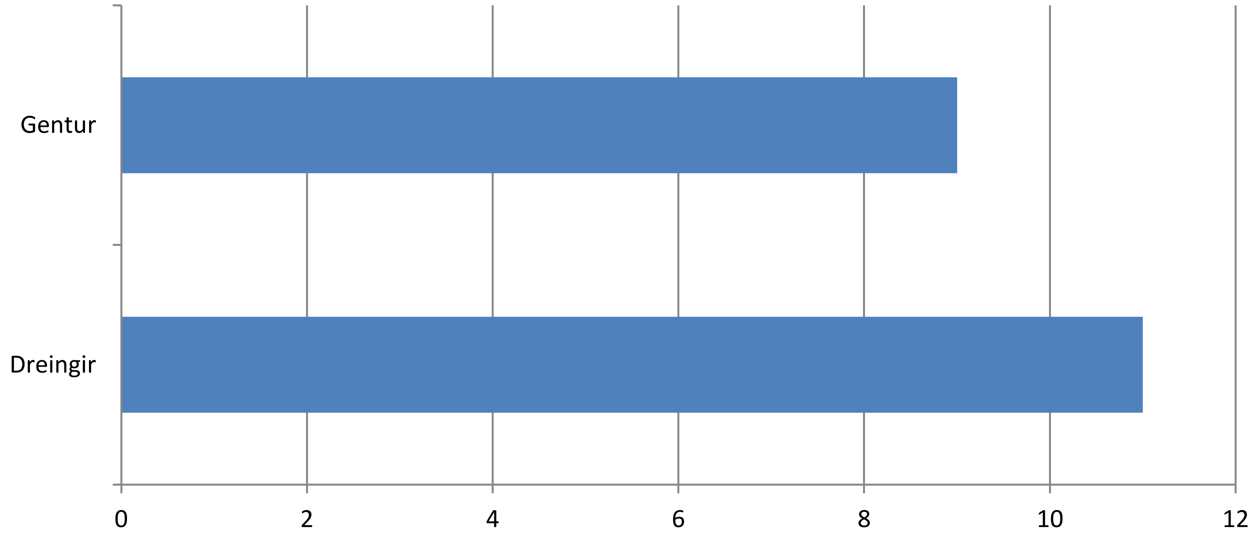

Aldur á barni (tá málið varð kannað í Barnahúsinum):

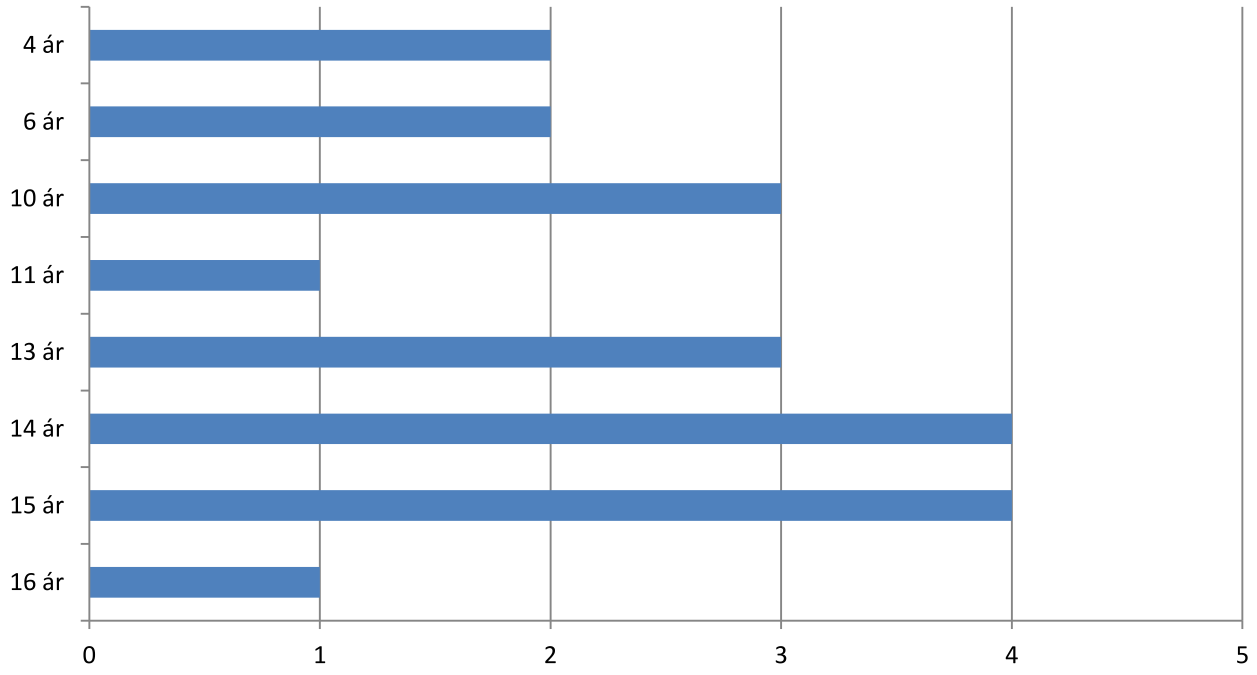

8. Um fólk, ið eru undir *illgruna* í sambandi við mál í Barnahúsinum

Kyn:

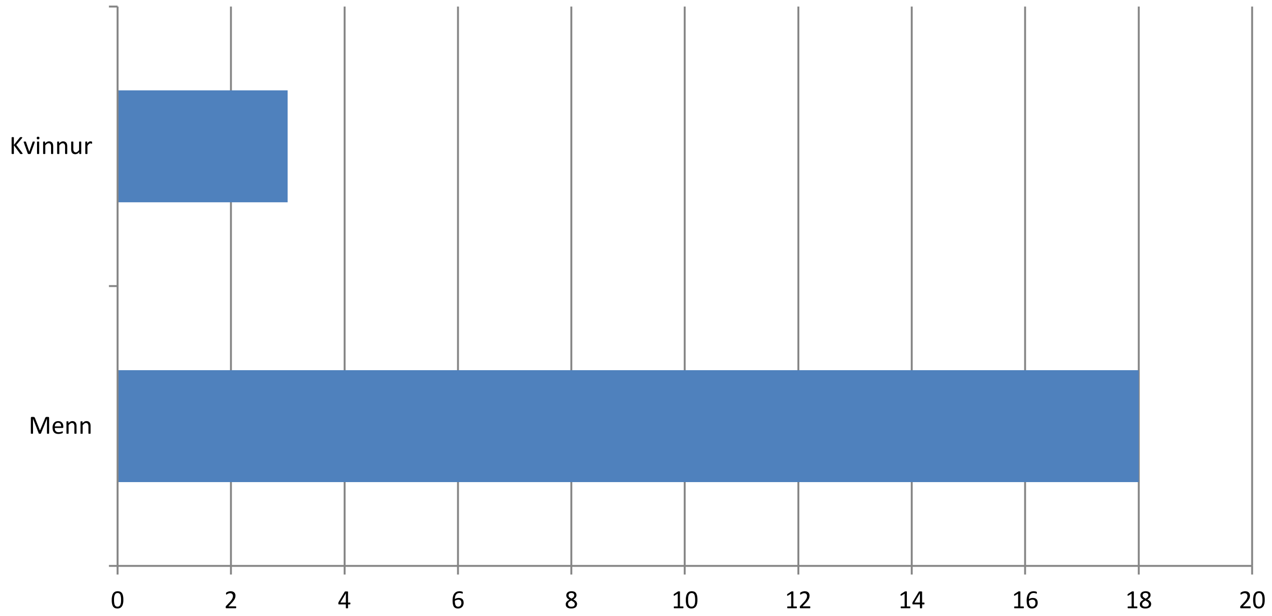

Viðmerking: Við tað, at tvey fólk í tí eina málinum vóru undir illgruna, er samlaða talið á fólki, sum eru undir illgruna 21, í mun til talið á málum tilsamans, sum er 20, sí talva á s.8.

Aldur:

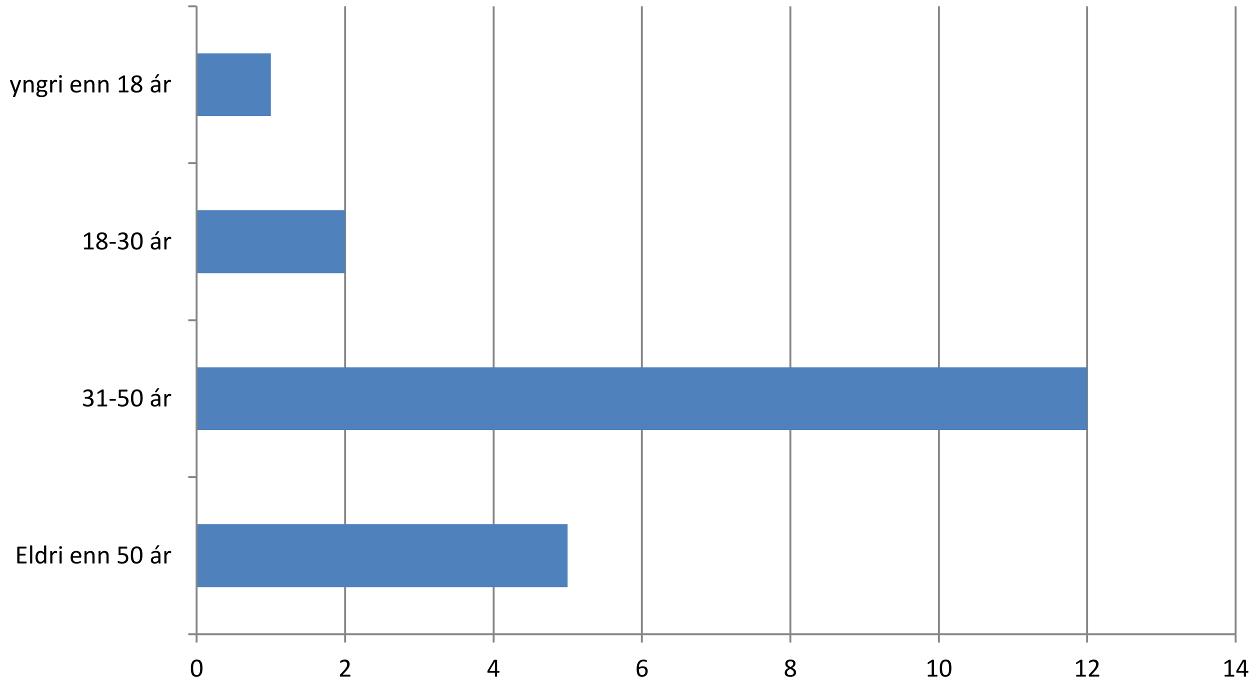

Persónligt samband við barnið ella unglingin:

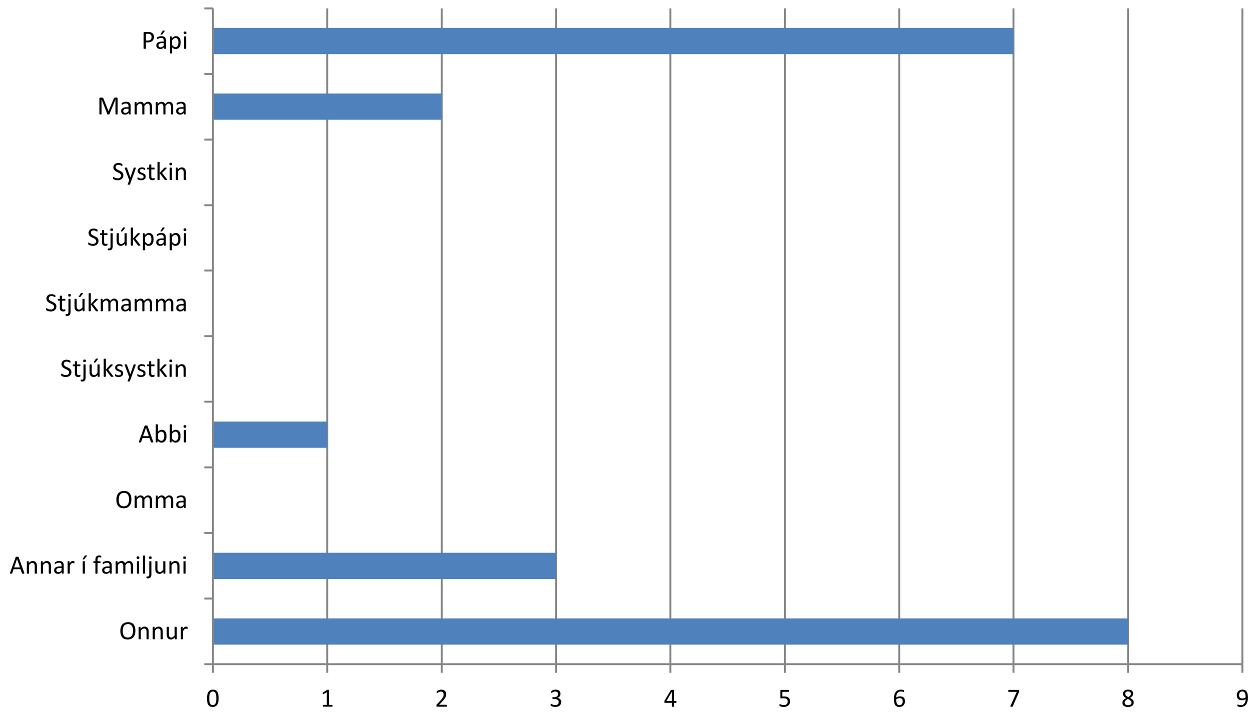

Bólkurin *Onnur* fevnir eitt nú um starvsfólk, ið á ymsan hátt hava við børn at gera, onnur børn og ung, umframt fremmandafólk.